

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΗΣ
ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ
ΣΤΗ ΘΡΑΚΗ

πρόσθεση όχι αφαίρεση
πολλαπλασιασμός όχι διαίρεση

**“Εκπαίδευση των παιδιών της μουσουλμανικής μειονότητας στη Θράκη”
Η εξέλιξη της δράσης 6: “Δημιουργικά Εργαστήρια Νέων” 2015-2016**

Έκθεση καταγραφής & αποτίμησης της εξέλιξης των ΔΕΝ
Μάιος 2016

Άνη Βασιλείου

Επιστημονικά Υπεύθυνη Δράσης Δημιουργικά Εργαστήρια Νέων

Σεβάλ Οσμάν Ογλού - Μάκης Σπυριδόπουλος - Χριστίνα Τσιμούδη

Κύτταρο Συντονισμού της Δράσης Δημιουργικά Εργαστήρια Νέων

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Η εξέλιξη της δράσης των ΔΕΝ: Οκτώβριος 2015 - Απρίλιος 2016.....	3
Η εξέλιξη του συντονισμού του δικτύου συνεργατών της δράσης των ΔΕΝ.....	3
Ο σχεδιασμός του νέου κύκλου της δράσης των ΔΕΝ.....	4
Κύκλος διαφοροποιημένων δράσεων των ΔΕΝ 2015-2016.....	5
Δράση 1 - “Ομάδες Εμπύχωσης Νέων” (Νοέμβριος 2015-Απρίλιος 2016).....	5
Δράση 2 - “Χτίζουμε μαζί το αύριο στα Παιδικά Χωριά SOS Θράκης” (Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2015).....	5
Δράση 3 - “Ταξιδεύοντας...ανοίγουμε νέους ορίζοντες” (Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2016).....	6
Δράση 4 - “Ανοίγοντας πόρτες και φτερά στην εκπαιδευτική κοινότητα” (Μάρτιος-Απρίλιος 2016).....	7
Συμμετοχή στις διαφοροποιημένες δράσεις των ΔΕΝ (Οκτώβριος 2015 - Απρίλιος 2016).....	8
Πίνακας 1.....	9
Πίνακας 2.....	9
Ο κύκλος δράσης 2015-2016 στους διαδικτυακούς ΔΕΝτόπους.....	10
ΓΕΥΣΕΙΣ: Πολλαπλές αφηγήσεις.....	10
ΓΕΥΣΕΙΣ: Δ.Ε.Ν. Ταξιδεύουμε!.....	10
ΔΙΚΤΥΟ ΝΕΩΝ ΔΕΝ: Ομάδες παιδιών.....	10
ΔΙΚΤΥΟ ΝΕΩΝ ΔΕΝ: Ομάδες Προεφήθων.....	11
ΔΙΚΤΥΟ ΝΕΩΝ ΔΕΝ: Ομάδες Εφήθων.....	11

Η εξέλιξη της δράσης των ΔΕΝ: Οκτώβριος 2015 - Απρίλιος 2016

Οι μικτές πολιτισμικά ομάδες νέων οι οποίες σταδιακά δημιουργούνται στα ΚΕΣΠΕΜ απευθύνονται σε παιδιά, προέφηβους, έφηβους και νέους ενήλικες των τοπικών κοινωνιών. Στόχος είναι η γνωριμία των μειονοτικών μαθητών με ομήλικους της πλειονότητας και η από κοινού κοινωνικοποίηση μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες. Τόσο στα ΔΕΝ σταθερών ομάδων, όσο και στα Θερινά ΔΕΝ οι νέοι ενθαρρύνονται να αναλάβουν πρωτοβουλίες και να συνεργαστούν μεταξύ τους για κοινό έργο. Δημιουργώντας σχέσεις αλληλοστήριξης μεταξύ τους, μέσα από κοινά βιώματα, κατακτούν ψυχοκοινωνικές δεξιότητες οι οποίες μεταφέρονται στην καθημερινή ζωή έξω από τα ΔΕΝ – στη γειτονιά, στο σχολείο.

Το δίκτυο συνεργατών των ΔΕΝ αποτελείται από μέλη των τοπικών κοινωνικών του πεδίου παρέμβασης του προγράμματος. Η μικτή πολιτισμικά ομάδα ενηλίκων συνδιαμορφώνει την πορεία της δράσης των ΔΕΝ. Η δυνατότητα ενός βιωματικού χαρακτήρα εργαστηρίου συνύπαρξης γύρω από κοινό έργο, δίνει στους συνεργάτες των ΔΕΝ την ευκαιρία να αναπτύξουν εργαλεία και μεθοδολογία κοινωνικό-πολιτισμικής εμπύχωσης που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ομάδων νέων με τους οποίους θα καλεστούν να συνδιαλλαγούν στα πλαίσια της ανάπτυξης της δράσης.

Η δράση των ΔΕΝ συμβάλλει άμεσα στο χτίσιμο σχέσεων εμπιστοσύνης και συνεργασίας μεταξύ των νέων διαφορετικών πολιτισμικών ομάδων, και άρα έμμεσα στην καταπολέμηση της σχολικής διαρροής μέσω των ψυχοκοινωνικών δεξιοτήτων στις οποίες εκπαιδεύει βιωματικά τους νέους. Τα ΔΕΝ αποτελούν ένα ασφαλές εργαστήριο για κάθε νέο που επιθυμεί να μάθει τη συμβίωση, την επίλυση συγκρούσεων, τον διαπολιτισμικό διάλογο, και τη συμμετοχή σε κοινό έργο ως ισότιμο μέλος ομάδας. Ενθαρρύνει το χτίσιμο της αυτοπεποίθησης, της αυτενέργειας, της επικοινωνίας, της συνεργατικής συμβίωσης και της δημιουργικής έκφρασης. Αυτές οι βιωμένες δεξιότητες γίνονται εφόδια ενός νέου καθώς μαθαίνει να τις μεταφέρει στην καθημερινή ζωή έξω από τα ΔΕΝ – στη γειτονιά και στις σχέσεις του ως μέλος μιας σχολικής κοινότητας. Όσο περισσότερο αναπτύσσει δεξιότητες που του επιτρέπουν την ισότιμη και ενεργή ένταξη στο κοινωνικό του περιβάλλον, τόσο αποθαρρύνεται το βίωμα του αποκλεισμού.

Η δράση των ΔΕΝ - μέσω της συνεξέλιξης της ομάδας εμπυχωτών και των ομάδων νέων - συμβάλλει άμεσα στο χτίσιμο σχέσεων εμπιστοσύνης και συνεργασίας μεταξύ διαφορετικών πολιτισμικών ομάδων, και άρα έμμεσα στην καταπολέμηση της σχολικής διαρροής μέσω των ψυχοκοινωνικών δεξιοτήτων στις οποίες εκπαιδεύει τα μέλη του, είτε ανήκουν στην ομάδα εμπυχωτών είτε ανήκουν στις ομάδες νέων. Τα ΔΕΝ αποτελούν ένα ασφαλές εργαστήριο για καθέναν που επιθυμεί να εξασκήσει τη συμβίωση, την επίλυση συγκρούσεων, τον διαπολιτισμικό διάλογο, και τη συμμετοχή σε κοινό έργο ως ισότιμο μέλος ομάδας. Ενθαρρύνει το χτίσιμο της αυτοπεποίθησης, της αυτενέργειας, της επικοινωνίας, της συνεργατικής συμβίωσης και της δημιουργικής έκφρασης. Αυτές οι βιωμένες δεξιότητες γίνονται εφόδια καθώς ο καθένας μαθαίνει να τις μεταφέρει στην καθημερινή ζωή έξω από τα ΔΕΝ – στη γειτονιά και στις σχέσεις του ως μέλος μιας κοινότητας. Όσο περισσότερο αναπτύσσει δεξιότητες που του επιτρέπουν την ισότιμη και ενεργή ένταξη στο κοινωνικό του περιβάλλον, τόσο αποθαρρύνεται το βίωμα του αποκλεισμού.

Η τρίτη κατά σειρά χρονιά παράτασης της τέταρτης φάσης του Προγράμματος και των ΚΕΣΠΕΜ (2015-2016) έδωσε την ευκαιρία για ουσιαστική εξέλιξη της πορείας ανάπτυξης της δράσης των ΔΕΝ.

Η εξέλιξη του συντονισμού του δικτύου συνεργατών της δράσης των ΔΕΝ

Η φάση «γεφυρώματος» του ΠΕΜ (Νοέμβριος 2015-Απρίλιος 2016) έδωσε την ευκαιρία να εξελιχθούν περαιτέρω οι διαφορετικοί ρόλοι συντονισμού της δράσης, από μία διεργασία που εποπτεύεται και συντονίζεται από την υπεύθυνη της δράσης- σε μία διεργασία που εμπυχώνεται και καθορίζεται από την ίδια την ομάδα συνεργατών των ΔΕΝ ως αναπόσπαστο κομμάτι της μεθοδολογίας της κοινωνικό-πολιτισμικής εμπύχωσης. Ο ρόλος της επιστημονικής υπεύθυνης της δράσης (Άννη Βασιλείου) παίρνει μια διαφορετική μορφή στήριξης, και δημιουργείται ένα κύτταρο συντονισμού συνεργατών μέσα από την ίδια την ομάδα εμπυχωτών που αναλαμβάνει να πάρει μεγαλύτερες πρωτοβουλίες αξιοποιώντας την εκπαίδευση που έχει λάβει.

Το κύτταρο συντονισμού της δράσης των ΔΕΝ αποτελείται από τρία μέλη με πολύχρονη συμμετοχή στο δίκτυο συνεργατών των ΔΕΝ: τον Μάκη Σπυριδόπουλο, Γυμναστή (2002-2015), τη Σεβάλ Οσμάν Ογλού, Ψυχολόγο (2006-2015), και τη Χριστίνα Τσιμούδη, Ψυχολόγο (2006-2015). Η σταθερή συμμετοχή -ως μέλη ενός δικτύου συνεργατών που άλλαζε σύνθεση καθώς αποχαιρετούσε και καλωσόριζε μέλη μέσα στο χρόνο επέτρεψε την αξιοποίηση τόσο μιας βαθιάς εκπαίδευσης στην μεθοδολογία της κοινωνικό-πολιτισμικής εμπύχωσης νέων, όσο και στον συντονισμό.

Για καλύτερη λειτουργία και οργάνωση των αναγκών που προκύπτουν από κάθε πτυχή συντονισμού του συνόλου των δράσεων των ΔΕΝ, ο επιμερισμός ρόλων μεταξύ των μελών του κυττάρου συντονισμού έδωσε μεγαλύτερη ευελιξία ως προς την υλοποίηση των διαφοροποιημένων δράσεων. Ορίστηκαν τρεις πτυχές συντονισμού στις οποίες εστίασαν ξεχωριστά τα τρία μέλη του κυττάρου συντονισμού: (α) η διοικητική φροντίδα του φετινού κύκλου δράσεων, η επικοινωνία με συνεργάτες του ΠΕΜ και η παρακολούθηση της ροής του συνόλου των δράσεων (Σεβάλ Οσμάν Ογλού), (β) η παρακολούθηση και εποπτεία του σχεδιασμού και της υλοποίησης της δράσης ομάδων εμπύχωσης νέων (Μάκης Σπυριδόπουλος) και (γ) η παρακολούθηση και εποπτεία του σχεδιασμού, της υλοποίησης, της καταγραφής και της αποτίμησης των τριών επιμέρους δράσεων που θα πραγματοποιηθούν στο διάστημα Νοέμβριος 2015 - Απρίλιος 2016 (Χριστίνα Τσιμούδη).

Το *κύτταρο εμπύχωσης της δράσης των ΔΕΝ* αποτελείται από εννέα μέλη με πολύχρονη συμμετοχή στο δίκτυο συνεργατών των ΔΕΝ: τον Νιχάτ Εμίν Κεχαγιά (2006-2015), την Ελένη Αγγελίδου, την Δήμητρα Αρμούτογλου, την Φατός Αχμέτ, την Σεϊλέν Εμίν Κεχαγιά, την Σερρά Αχμέτ Ογλού, την Φατμά Ιμπραήμκο, την Αλεξία Πασαδάκη, και την Μπετούλ Σιράκ (2010-2015).

Στον φετινό κύκλο δράσης των ΔΕΝ -και βάση της πολυετούς πείρας των μελών του δικτύου συνεργατών των ΔΕΝ στη δόμηση διαφορετικών συνεργατικών σχημάτων- δοκιμάζονται διαφοροποιημένοι τρόποι συνεργασιών μεταξύ των μελών του κυττάρου εμπύχωσης. Συγκεκριμένοι συνεργάτες ανέλαβαν την εμπύχωση των επιμέρους δράσεων ανά δίμηνο και συγκεκριμένοι τη δράση ομάδων εμπύχωσης νέων.

Για το συντονισμό, την παρακολούθηση και την αποτίμηση της πορείας της δράσης προγραμματίζονται τακτικές συναντήσεις της ολομέλειας του δικτύου συνεργατών των ΔΕΝ καθώς και επιμέρους συναντήσεις του κυττάρου συντονισμού της δράσης των ΔΕΝ και των κυττάρων εμπύχωσης κάθε επιμέρους δράσης - ανάλογα με τις τρέχουσες ανάγκες των διαφοροποιημένων δράσεων των ΔΕΝ. Επίσης προγραμματίζονται μηνιαίες εποπτικές συναντήσεις του κυττάρου συντονισμού της δράσης των ΔΕΝ με την επιστημονική υπεύθυνη της δράσης.

Ο σχεδιασμός του νέου κύκλου της δράσης των ΔΕΝ

Καθώς συνεχίζουμε να εξελισσόμαστε σ' αυτήν την καινούργια φάση γέφυρας του ΠΕΜ, η δράση προετοιμασίας και σχεδιασμού του νέου κύκλου της δράσης των ΔΕΝ 2015-2016 (Οκτώβριος 2016) είχε στόχο να ενθαρρύνει το διάλογο μεταξύ του κυττάρου συντονισμού της δράσης ΔΕΝ και των υπευθύνων του ΠΕΜ ώστε να αξιοποιηθεί το σύνολο της πολύχρονης εμπειρίας στοχεύοντας παράλληλα στην ωρίμανση των σχέσεων και στο σχεδιασμό του νέου κύκλου δράσης με νέα δεδομένα. Σκοπός ήταν να ανακαλύψουμε και να συνδιαμορφώσουμε την εξέλιξη της μορφής της δράσης και της οργάνωσης του δικτύου συνεργατών ώστε να χτίζει πάνω σε όλους τους προηγούμενους κύκλους και συγχρόνως να την προχωράει σε νέα ανοίγματα και σε νέους τρόπους συνεργασιών άσχετα τις δυσκολίες και τις ανατροπές που καλούμασταν να αντιμετωπίσουμε.

Καταλήξαμε πως στους έξι μήνες χρόνου που είχαμε στη διάθεση μας για δράση, θα έπρεπε να οργανώσουμε δράσεις και να επιτύχουμε συνεργασίες που θα είχαν στόχο τα ανοίγματα στην τοπική κοινωνία και να ενθαρρύνουμε περισσότερους νέους και γονείς να αναλάβουν πρωτοβουλίες και να συνεργαστούν μεταξύ τους για ένα κοινό έργο. Για τον προγραμματισμό του νέου κύκλου δράσης των ΔΕΝ -ο οποίος σχεδιάστηκε βήμα-βήμα- υλοποιήσαμε:

α) σειρά συναντήσεων συντονισμού και εποπτείας του δικτύου συνεργατών των ΔΕΝ για τον οραματισμό και το σχεδιασμό του νέου κύκλου της δράσης ενθαρρύνοντας την ανταλλαγή σκέψεων, τον αναστοχασμό, το διάλογο και τη συνδιαμόρφωση της νέας μορφής της δράσης, καθώς και τον νέο τρόπο οργάνωσης του δικτύου συνεργατών.

β) σειρά συναντήσεων με νέους, γονείς και κοινωνικούς φορείς για τη διερεύνηση αναγκών και το σχεδιασμό επιμέρους δράσεων: με σκοπό την προετοιμασία του νέου κύκλου μέσω μιας σειράς επαφών με νέους, με γονείς, με συνεργάτες των ΚΕΣΠΕΜ, με μέλη της κοινότητας στους διαφορετικούς νομούς της Θράκης ώστε να διερευνηθούν ανάγκες, να γίνει ανταλλαγή σκέψεων και διάλογος γύρω απ' το σχεδιασμό του νέου κύκλου της δράσης.

γ) σειρά συναντήσεων εποπτείας που αξιοποίησαν τη ματιά της επιστημονικής υπεύθυνης της δράσης, καθώς και συναντήσεις συνεργασίας με την Θάλεια Δραγώνα (μέλος της ομάδας υπευθύνων του ΠΕΜ), και την Φραντζέσκα Μπόθου (μέλος της διοικητικής ομάδας του ΠΕΜ).

Κύκλος διαφοροποιημένων δράσεων των ΔΕΝ 2015-2016

Δράση 1 - “Ομάδες Εμφύχωσης Νέων” (Νοέμβριος 2015-Απρίλιος 2016)

Με σκοπό να αξιοποιηθεί τόσο η εδραιωμένη σχέση των ΔΕΝ με νέους και γονείς όσο και η κερδισμένη εμπειρία των συνεργατών των ΔΕΝ, δημιουργήθηκαν τρεις ομάδες νέων στα κεντρικά ΚΕΣΠΕΜ Ν. Ροδόπης και Ξάνθης. Δυο ομάδες στο ΚΕΣΠΕΜ Κομοτηνής και μια ομάδα στον ΚΕΣΠΕΜ Ξάνθης.

Οι συναντήσεις νέων ξεκίνησαν στις αρχές Νοεμβρίου 2015. Στις ομάδες συμμετείχαν παιδιά προσχολικής ηλικίας, Α' και Β' δημοτικού. Σκοπός μας ήταν να αξιοποιήσουμε τη μεθοδολογία της κοινωνικό-πολιτισμικής εμφύχωσης σε μικρότερες ηλικίες όπου υπάρχει και μεγαλύτερη ευελιξία δυνατοτήτων για μεγαλύτερες παρεμβάσεις. Μία απ' τις σταθερές παρατηρήσεις μας μέσα στα τόσα χρόνια δράσης είναι το γεγονός ότι όσο μικρότερη είναι η ηλικία εμπλοκής του παιδιού σε τέτοιου είδους εξωσχολικές δράσεις τόσο μεγαλύτερο είναι το κέρδος που αποκομίζει.

Η πορεία του κύκλου δράσης των ομάδων εμφύχωσης νέων, παρουσιάστηκε καθώς εξελισσόταν στον [διαδικτυακό τόπο των ΔΕΝ](#) του ιστοχώρου του ΠΕΜ - στο [δίκτυο νέων ΔΕΝ: Ομάδες Παιδιών](#).

Ο φετινός κύκλος δράσης των ομάδων εμφύχωσης νέων ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο 2016 με διαφοροποιημένες δράσεις.

(α) στην Ξάνθη στις 16/4 με την [συμμετοχή της ομάδας παιδιών στην ανοιχτή εκδήλωση με θέμα τη “Συνύπαρξη”](#) η οποία υλοποιήθηκε ως μέρος της δράσης *Ανοίγοντας πόρτες και φτερά στην εκπαιδευτική κοινότητα* (βλ. Δράση 4), και

(β) στην Κομοτηνή στις 20/4 με την [εκδήλωση κλεισίματος](#) που διοργάνωσαν οι ομάδες νέων, [προσκαλώντας](#) τους φίλους και τις οικογένειές τους να γιορτάσουν τη συνύπαρξη στο ΚΕΣΠΕΜ Κομοτηνής. Μικροί και μεγάλοι της κοινότητας των ΔΕΝ έστησαν έναν μεγάλο μπουφέ κι αντάλλαξαν απόψεις, βρίσκοντας την ευκαιρία να εκφράσουν μελλοντικές επιθυμίες-προτάσεις για την εξέλιξη των ΔΕΝ και αποχαιρέτησαν τον φετινό κύκλο ελπίζοντας να ξαναβρεθούν σύντομα πάλι μαζί.

Κύτταρο εμφύχωσης της δράσης: Δήμητρα Αρμούτογλου, Φιλολόγος - Φατός Αχμέτ, Βρεφονηπιοκόμος - Σεϊλέν Εμίν Κεχαγιά, Κοινωνική Λειτουργός

Δράση 2 - “Χτίζουμε μαζί το αύριο στα Παιδικά Χωριά SOS Θράκης” (Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2015)

Σε αυτή τη φάση που συνεχίζουμε να εξελισσόμαστε προσπαθούμε να ενθαρρύνουμε τους νέους να αναλάβουν πρωτοβουλίες και να συνεργαστούν μεταξύ τους για ένα κοινό έργο. Δημιουργώντας σχέσεις αλληλοϋποστήριξης μεταξύ τους, μέσα από κοινά βιώματα, να κατακτήσουν ψυχοκοινωνικές δεξιότητες οι οποίες θα μεταφερθούν και θα αξιοποιηθούν στην καθημερινή ζωή έξω από τα ΔΕΝ –στην γειτονιά, στο σχολείο. Στόχος της συνεργασίας μας με τα χωριά SOS ήταν να γίνουμε μια μεγάλη οικογένεια που θα αγκαλιάζει με αγάπη τα παιδιά όπως πρεσβεύουμε όλοι μας από κοινού και να μοιραστούμε τη μεθοδολογία δημιουργικής συνύπαρξης έμπρακτα. Πιστεύουμε πως έχουμε κοινές αξίες, κοινά πιστεύω, όπως είναι να χτίσουμε το αύριο των νέων. Έχοντας οδηγό τις κοινές μας αξίες, προσπαθήσαμε να φέρουμε νέους από διαφορετικές κουλτούρες, διαφορετικό τρόπο ζωής και διαφορετικά βιώματα σε ένα κοινό τόπο, θελήσαμε να ενθαρρύνουμε την μαγεία της διαφορετικότητας και του να είναι ο καθένας μας διαφορετικός. Μέσα από τις δραστηριότητες και το ζεστό κλίμα που καταφέραμε να δημιουργήσουμε στους νέους με την πολύτιμη βοήθεια και των συνεργατών του Χωριού, δώσαμε μια άλλη αίσθηση θαλπωρής που θα μπορέσει να γίνει η αρχή μιας καινούριας γέφυρας-συνεργασίας. Ο ρόλος των γονέων της ομάδας ΔΕΝ βοήθησε στο να έρθουν πιο κοντά οι νέοι στις διαπολιτισμικές συνήθειες και στα έθιμα μας μέσα από ένα μεγάλο σοφρά που ετοίμασαν με τοπικές λιχουδιές.

Η δράση αυτή υλοποιήθηκε σε τρεις φάσεις:

(α) Η πρώτη φάση συμπεριέλαβε συναντήσεις του κυττάρου συντονισμού, του κυττάρου εμφύχωσης και των υπευθύνων των Χωριών SOS. Επίσης, στη φάση αυτή δημιουργήθηκε η ομάδα νέων και γονέων που θα πλαισίωνε τη δράση. Στόχος αυτής της φάσης ήταν η προετοιμασία της ομάδας νέων με την συμβολή των γονέων στο κομμάτι της ευαισθητοποίησης γύρω από γενικότερα κοινωνικά θέματα και ειδικότερα τις διαφορετικές μορφές που μπορεί να έχει μια “οικογένεια”.

(β) Η δεύτερη φάση συμπεριέλαβε το ταξίδι και την υλοποίηση της δράσης στα Παιδικά Χωριά SOS στην Αλεξανδρούπολη, που πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 05/12 2015.

(γ) Η τρίτη φάση συμπεριέλαβε την αποτίμηση και αξιολόγηση της δράσης, στα πλαίσια της οποίας το

κύτταρο εμπύχωσης με την συνεργασία των νέων ΔΕΝ ετοίμασαν ευχετήριες κάρτες που στάλθηκαν στο Χωριό SOS.

Η δράση στους διαδικτυακούς ΔΕΝτόπους: (α) [παρουσίαση δράσης](#) (β) [ιστορία ομάδας νέων](#) (γ) [προετοιμασία & αξιολόγηση δράσης](#)

Κύτταρο εμπύχωσης δράσης: Σερρά Αχμέτ Ογλού, Εμφυχώτρια - Φατμά Ιμπραήμκο, Ψυχολόγος - Μπετούλ Σιράκ, Κοινωνική Ανθρωπολόγος

Δράση 3 - “Ταξιδεύοντας...ανοίγουμε νέους ορίζοντες” (Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2016)

Οι φοιτητικές διαδρομές των Δημιουργικών Εργαστηρίων Νέων ξεκίνησαν τα ταξίδια τους μεταξύ Θεσσαλονίκης και Θράκης την Άνοιξη του 2014 και ένωσαν την πορεία τους την Άνοιξη του 2015 με τις [μαθητικές διαδρομές](#) των μαθητών/τριων της Γ Λυκείου των ΚΕΣΠΕΜ που ξεκίνησαν για πρώτη φορά το ταξίδι τους προς το Πανεπιστήμιο που ονειρεύονται.

Σε εξέλιξη της δράσης αυτής, φέτος τα ΔΕΝ πραγματοποίησαν τη δράση *Ταξιδεύοντας ανοίγουμε νέους ορίζοντες* (Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2016) έχοντας ως στόχο η εμπειρία αυτή να κινητοποιήσει τους μαθητές και τις μαθήτριες σε μια περίοδο που έχουν ανάγκη από υποστήριξη και να τους φέρει ένα βήμα πιο κοντά στην πραγματοποίηση των ονείρων τους.

Αξιοποιήθηκε η εμπειρία της περσινής δράσης ως βάση για να εμβαθύνουμε σε άλλα σημεία. Έτσι ένα μέρος της ομάδας νέων που συμμετείχε στη δράση αποτελούνταν από νέους που μεγάλωσαν μέσα στα ΔΕΝ και που τόσο οι ίδιοι όσο και το Εργαστήρι ήθελαν να παρακολουθήσουν την κορύφωση της μαθητικής τους πορείας.

Για την υλοποίηση της δράσης, οι συνεργάτες των ΔΕΝ αξιοποίησαν την εμπειρία της κ. Βενετίας Αποστολίδου (Αναπληρώτρια Πρόεδρος και Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΑΠΘ) καθώς και της κ. Ειρήνης Ασημακοπούλου (Επόπτρια στη συμβουλευτική στήριξη στα φιλολογικά μαθήματα και στις φυσικές επιστήμες, σε μαθητές γυμνασίου και λυκείου στα ΚΕΣΠΕΜ) με τις οποίες συνδιαμορφώθηκε η δομή και η οργάνωση της δράσης, και προχωρήσαμε βήμα-βήμα προς την υλοποίησή της.

Η δράση *Ταξιδεύοντας ανοίγουμε νέους ορίζοντες* ξεκίνησε με μια σειρά από συναντήσεις της ομάδας νέων με τους εμπυχωτές της δράσης -σε συνεργασία με το κύτταρο συντονισμού της δράσης των ΔΕΝ- που στόχο είχαν την ανάπτυξη σχέσεων μεταξύ των μαθητών/τριων μέσα από βιωματικές δραστηριότητες καθώς διερευνούσαν τις επιθυμίες τους, τις δεξιότητες τους και τον τρόπο που αυτές συνδέονται με τις επιλογές σπουδών τους.

Τα τρία εργαστήρια εμπύχωσης προετοιμασίας (24/1, 31/1 και 07/2) είχαν σκοπό να προετοιμάσουν την ομάδα νέων για ένα ημερήσιο ταξίδι στο ΑΠΘ (12/2) καθώς και να ενθαρρύνουν τη βαθύτερη κατανόηση γύρω από το πώς αντιλαμβάνονται οι νέοι από τα διαφορετικά θρακιώτικα τοπία το “σταυροδρόμι” αυτό. Μέσω σειράς ειδικά σχεδιασμένων βιωματικών ασκήσεων, οι νέοι είχαν την ευκαιρία (α) να εμβαθύνουν γύρω από τις προσδοκίες τους, (β) να μοιραστούν και να επεξεργαστούν τις ανησυχίες, τους φόβους και τις δυσκολίες που αποτελούν μέρος του πώς βιώνουν το σταυροδρόμι αυτό στο οποίο βρίσκονται, και (γ) να εκφράσουν το είδος της στήριξης που επιθυμούν από τους εμπυχωτές προκειμένου να συλλέξουν και να αξιοποιήσουν όλη αυτή την εμπειρία.

Η επίσκεψη στο ΑΠΘ (12/2) αποτέλεσε για τους νέους μοναδική εμπειρία από πολλές πλευρές. Αξιοποιήθηκε ώστε να συνειδητοποιήσουν το πόσο σημαντική είναι η επιλογή της σχολής καθώς και να δώσουν έμφαση στις δεξιότητες που οι ίδιοι έχουν και να τις συγκρίνουν με αυτές που απαιτεί η σχολή ενδιαφέροντος τους. Γενικότερα ήταν μια ευκαιρία ζωής για τους νέους, να διευρύνουν τους ορίζοντες τους, αγγίζοντας για λίγο το όνειρο πριν την τελική ευθεία.

Στις τρεις συναντήσεις αποτίμησης που πραγματοποιήθηκαν (14/02, 21/02, 28/02), οι νέοι είχαν τη δυνατότητα να αφομοιώσουν την εμπειρία της δράσης στο σύνολό της - να αξιολογήσουν ποιες ανάγκες τους καλύφθηκαν, να κάνουν μια ανασκόπηση στις προσδοκίες τους καθώς και να αποτιμήσουν τι θα προσθέταμε και τι θα αφαιρούσαμε, αν είχαμε ξανά τη δυνατότητα να επαναλάβουμε τη δράση αυτή. Όλη αυτή η εμπειρία αποτυπώθηκε και γνωστοποιήθηκε από τους ίδιους τους νέους και τους εμπυχωτές της ομάδας, με δυο τρόπους.

(α) Ο πρώτος ήταν μια ανοιχτή εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στο ΚΕΣΠΕΜ Ξάνθης την Κυριακή 28/02, όπου οι νέοι παρουσίασαν σε γονείς, εκπαιδευτικούς των ΚΕΣΠΕΜ, καθώς και φίλους τους, υλικό της δράσης που υλοποίησαν με τη μορφή ενός δρώμενου.

(β) Σε δεύτερη φάση φιλοξενήθηκαν στο ραδιόφωνο της ΕΡΑ Κομοτηνής και συγκεκριμένα σε εκπομπή του δημοσιογράφου Σαμή Καραμπουγιούκογλου, όπου μίλησαν για τη σημαντικότητα αυτής τους της εμπειρίας θέλοντας να παροτρύνουν νέους της ίδιας ηλικίας να μην χάσουν αυτή τη μοναδική ευκαιρία

που τους προσφέρει το *Δημιουργικό Εργαστήρι Νέων* των ΚΕΣΠΜ

Η δράση στους διαδικτυακούς ΔΕΝτόπους: (α) [παρουσίαση δράσης](#), (β) [φάση προετοιμασίας της δράσης](#), (γ) [εκπαιδευτική επίσκεψη της ομάδας νέων στο ΑΠΘ](#), (δ) [φάση αξιολόγησης & παρουσίασης της δράσης](#), (ε) [ραδιοφωνική εκπομπή της ομάδας νέων](#).

Κύτταρο εμπύχωσης δράσης: Νιχάτ Εμίν Κεχαγιά, Εκπαιδευτικός - Αλεξία Πασαδάκη, Κοινωνική Ανθρωπολόγος

Δράση 4 - “Ανοίγοντας πόρτες και φτερά στην εκπαιδευτική κοινότητα” (Μάρτιος-Απρίλιος 2016)

Σε αυτή τη φάση τα ΔΕΝ συνεργάστηκαν με την εκπαιδευτική κοινότητα, (εκπαιδευτικούς, νέους και συλλόγους γονέων) και την πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Πραγματοποιώντας μια τέτοια δράση καταφέρνουμε (α) να γνωστοποιήσουμε τη δράση των ΔΕΝ σε περισσότερους νέους, εκπαιδευτικούς και γονείς της πόλης της Ξάνθης, και (β) να ενθαρρύνουμε τη διαπολιτισμική συνύπαρξη προσκαλώντας μαθητές από διαφορετικά δημοτικά σχολεία να συμμετέχουν σ' αυτήν.

Η ανταπόκριση από τα τρία σχολεία που απευθυνθήκαμε -το 1^ο μειονοτικό δημοτικό Ξάνθης, το 1^ο δημόσιο δημοτικό Ξάνθης και το 14^ο δημόσιο δημοτικό σχολείο Ξάνθης- ήταν πολύ θετική και μπορεί να αποτελέσει την αρχή για μελλοντικές συνεργασίες, γεγονός που ταιριάζει με την εξέλιξη των ΔΕΝ τα τελευταία χρόνια. Μια δράση-άνοιγμα λοιπόν, προς την κοινωνία, ευελπιστώντας περισσότερες συνεργασίες και σταθερά ανοίγματα.

Η δράση υλοποιήθηκε σε δύο φάσεις:

(α) Σχεδιάστηκαν δύο εργαστήρια εμπύχωσης όπου οι μαθητές και μαθήτριες της Α' δημοτικού των σχολείων που συμμετείχαν στη δράση είχαν την ευκαιρία να επισκεφτούν από μια φορά το *Δημιουργικό Εργαστήρι Νέων* με στόχο τη μάθηση μέσα από τη γνωριμία με το χώρο των ΔΕΝ και την ομάδα παιδιών των ΔΕΝ, το παιχνίδι και τη δημιουργική έκφραση. Μέσα απ' τις δραστηριότητες του εργαστηρίου εμπύχωσης, τα παιδιά ενθαρρύνθηκαν από τους εμπυχωτές να αναπτύξουν δεξιότητες δημιουργικής έκφρασης και συνεργασίας ως μέλη διαπολιτισμικών ομάδων. Επίσης καλέστηκαν να προετοιμάσουν μαζί με τους νέους μιας ομάδας παιδιών των ΔΕΝ την τελική εκδήλωση της δράσης με θέμα τη “Συνύπαρξη”. Τα εργαστήρια εμπύχωσης υλοποιήθηκαν στις 5/4 για το 1^ο Μειονοτικό, και στις 12/4 για το 1^ο και 14^ο δημόσιο δημοτικό σχολείο.

(β) Σχεδιάστηκε και πραγματοποιήθηκε μια ανοιχτή εκδήλωση με θέμα τη “Συνύπαρξη” στον εξωτερικό χώρο του 14ου δημοτικού σχολείου Ξάνθης στις 16/4. Στην εκδήλωση, τα παιδιά -μαζί με τους γονείς τους- εξερεύνησαν το θέμα της συνύπαρξης μέσα από την παρουσίαση ενός μικρού δρώμενου που προετοίμασε για το θέμα η ομάδα παιδιών των ΔΕΝ, το παιχνίδι και τις κατασκευαστικές δραστηριότητες που είχαν προετοιμάσει τα παιδιά που συμμετείχαν στα δύο εργαστήρια εμπύχωσης του πρώτου μέρους της δράσης.

Η δράση στους διαδικτυακούς ΔΕΝτόπους: (α) [η παρουσίαση της δράσης](#), (β) [συμμετοχή της ομάδας παιδιών του ΔΕΝτόπου στην Ξάνθη στη δράση](#)

Κύτταρο εμπύχωσης δράσης: Ελένη Αγγελίδου, Κοινωνική Λειτουργός - Νιχάτ Εμίν Κεχαγιά, Εκπαιδευτικός - Δήμητρα Αρμούτογλου, Φιλολόγος - Φατός Αχμέτ, Βρεφονηπιοκόμος - Σειλέν Εμίν Κεχαγιά, Κοινωνική Λειτουργός

Συμμετοχή στις διαφοροποιημένες δράσεις των ΔΕΝ (Οκτώβριος 2015 - Απρίλιος 2016)

Στις ομάδες που δημιουργήθηκαν για τις διαφοροποιημένες δράσεις των ΔΕΝ (Δράση 1: *Ομάδες εμπύχωσης νέων*, Δράση 2: *Χτίζουμε μαζί το αύριο στα παιδικά χωριά SOS Θράκης*, και Δράση 3: *Ταξιδεύοντας...ανοίγουμε νέους ορίζοντες* συμμετείχαν **συνολικά 120 νέοι και ενήλικες**: 55 αγόρια /άντρες (46%) και 65 κορίτσια /γυναίκες (54%), 106 νέοι και γονείς της μειονότητας (88%) και 14 νέοι και γονείς της πλειονότητας (12%), 64 παιδιά προσχολικής ηλικίας και Α-Γ Δημοτικού (53%), 9 προέφηβοι Δ-ΣΤ Δημοτικού και Α Γυμνασίου (8%), 36 έφηβοι Β-Γ Λυκείου (30%) και 11 ενήλικες-γονείς (9%). Ως προς την προηγούμενη εμπειρία τους στη δράση των ΔΕΝ, 82 νέοι και ενήλικες (68%) συμμετέχουν για πρώτη φορά σε δράση των ΔΕΝ, ενώ 38 (32%) συμμετείχαν και σε προηγούμενες δράσεις των ΔΕΝ.

Αναλυτικά στοιχεία παρουσιάζονται στον **Πίνακα 1**.

Ως προς τη συμμετοχή στις επιμέρους δράσεις των ΔΕΝ συμμετείχαν **συνολικά 469 άτομα: 268 νέοι** -191 της νέας της μειονότητας (71%) και 77 νέοι της πλειονότητας (29%)- **και 201 ενήλικες** -155 ενήλικες της μειονότητας (77%) και 46 ενήλικες της πλειονότητας (23%).

- (1) Στη δράση έρευνας πεδίου για τη διαμόρφωση του φετινού κύκλου δράσης των ΔΕΝ που υλοποιήθηκε τον Οκτώβριο 2015, συμμετείχαν **συνολικά 82 άτομα - 27 νέοι και 55 ενήλικες**.
- (2) Στη δράση εμπύχωσης νέων που υλοποιήθηκε το Σάββατο 5 Δεκεμβρίου 2015 στα παιδικά χωριά SOS στην Αλεξανδρούπολη, συμμετείχαν **συνολικά 38 άτομα - 26 νέοι και 12 ενήλικες**.
- (3) Στη δράση έρευνας πεδίου (συναντήσεις με νέους και γονείς) για τη διαμόρφωση της ομάδας νέων της δράσης *Ταξιδεύοντας...ανοίγουμε νέους ορίζοντες* που υλοποιήθηκε τον Ιανουάριο 2016, συμμετείχαν **συνολικά 109 άτομα - 70 νέοι και 39 ενήλικες**.
- (4) Στην εκδήλωση παρουσίασης της δράσης *Ταξιδεύοντας...ανοίγουμε νέους ορίζοντες* που οργάνωσαν εμπυχωτές με την ομάδα νέων της δράσης και υλοποιήθηκε στο ΚΕΣΠΕΜ Ξάνθης τον Φεβρουάριο 2016, συμμετείχαν **συνολικά 35 άτομα - 22 νέοι και 13 ενήλικες**.
- (5) Στα εργαστήρια εμπύχωσης της δράσης *Ανοίγοντας πόρτες και φτερά στην εκπαιδευτική κοινότητα* που υλοποιήθηκαν στις 5 και 12 Απριλίου 2016 συμμετείχαν **συνολικά 75 άτομα - 51 νέοι και 24 ενήλικες**.
- (6) Στην ανοιχτή εκδήλωση με θέμα τη "Συνύπαρξη" (μέρος της δράσης *Ανοίγοντας πόρτες και φτερά στην εκπαιδευτική κοινότητα* που υλοποιήθηκαν το Σάββατο 16 Απριλίου 2016 συμμετείχαν **συνολικά 82 άτομα - 47 νέοι και 35 ενήλικες**.
- (7) Στην εκδήλωση κλεισίματος του κύκλου ομάδων εμπύχωσης νέων που υλοποιήθηκε στο ΚΕΣΠΕΜ Κομοτηνής την Τετάρτη 20 Απριλίου 2016, συμμετείχαν **συνολικά 48 άτομα - 25 νέοι και 23 ενήλικες**.

Αναλυτικά στοιχεία παρουσιάζονται στον **Πίνακα 2**.

Πίνακας 1

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΝΕΩΝ (ΔΕΝ)							
ΟΜΑΔΕΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2015 - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2016							
	ΔΕΝτόπος				ΣΥΝΟΛΟ		
	Ν.ΡΟΔΟΠΗΣ	Ν.ΞΑΝΘΗΣ					
ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑ	37	69	106		88%	100%	
ΠΛΕΙΟΝΟΤΗΤΑ	6	8	14		12%		
	43	77	120				
ΑΓΟΡ/ΑΝΤΡ	21	34	55		46%	100%	
ΚΟΡ/ΓΥΝ	22	43	65		54%		
	43	77	120				
ΝΗΠ	20	0	20		64	53%	100%
Α ΔΗΜ	16	13	29				
Β ΔΗΜ	6	8	14				
Γ ΔΗΜ	0	1	1				
Δ ΔΗΜ	0	3	3		9	8%	
Ε ΔΗΜ	0	2	2				
ΣΤ ΔΗΜ	0	2	2				
Α ΓΥΜ	0	2	2		36	30%	
Β ΛΥΚ	0	14	14				
Γ ΛΥΚ	1	21	22				
ΓΟΝΕΙΣ	0	11	11				11
	43	77	120				
ΝΕΑ ΣΥΜ	39	43	82		68%	100%	
ΠΡ.ΕΜΠ.ΔΕΝ	4	34	38		32%		
	43	77	120				

Πίνακας 2

Συμμετοχή στις επιμέρους δράσεις των ΔΕΝ 2015-2016																					
ΗΜ/ΝΙΑ ΔΡΑΣΗΣ	ΤΟΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΝΕΟΙ										ΕΝΗΛΙΚΕΣ					ΣΥΝ ΣΥΜ			
			ΠΑΙΔΙΑ (ΔΗΜ)					ΕΦΗΒΟΙ (ΓΥΜ-ΛΥΚ)					ΣΥΝ	Μ/ΤΑ		Π/ΤΑ			ΣΥΝ		
			Μ/ΤΑ		Π/ΤΑ		ΣΥΝ	Μ/ΤΑ		Π/ΤΑ		ΣΥΝ		Αν	Γυ	Αν	Γυ				
			Αν	Κο	Αν	Κο		Αν	Κο	Αν	Κο										
1	ΟΚΤ 2015	ΚΕΣΠΕΜ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ & ΞΑΝΘΗΣ	ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ (ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΜΕ ΓΟΝΕΙΣ & ΝΕΟΥΣ)		11	10	1	5	27	0	0	0	0	0	27	25	24	0	6	55	82
2	5/12 2015	ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΩΡΙΑ SOS ΘΡΑΚΗΣ (ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ)	ΧΤΙΖΟΥΜΕ ΜΑΖΙ ΤΟ ΑΥΡΙΟ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΩΡΙΑ SOS ΘΡΑΚΗΣ		3	5	3	9	20	0	2	1	3	6	26	4	3	5	0	12	38
3	ΙΑΝ 2016	ΚΕΣΠΕΜ ΞΑΝΘΗΣ	«Τα θδ εόντας ανόγουμε νέους ορίζοντες» ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ (ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΜΕ ΓΟΝΕΙΣ & ΝΕΟΥΣ)		0	0	0	0	0	36	28	3	3	70	70	10	27	1	1	39	109
4	28/2 2016	ΚΕΣΠΕΜ ΞΑΝΘΗΣ	«Τα θδ εόντας ανόγουμε νέους ορίζοντες» ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΔΡΑΣΗΣ		0	1	0	0	1	13	8	0	0	21	22	1	7	3	2	13	35
5	5/4 & 12/4 2016	ΚΕΣΠΕΜ ΞΑΝΘΗΣ	"ΣΥΝΥΠΑΡΞΗ" (ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ)		20	18	3	10	51	0	0	0	0	0	51	6	11	2	5	24	75
6	16/4 2016	14ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΞΑΝΘΗΣ	"ΣΥΝΥΠΑΡΞΗ" (ΕΚΔΗΛΩΣΗ)		13	6	14	14	47	0	0	0	0	0	47	2	15	5	13	35	82
7	20/4 2016	ΚΕΣΠΕΜ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΚΛΕΙΣΙΜΑΤΟΣ ΚΥΚΛΟΥ		11	6	4	4	25	0	0	0	0	0	25	3	17	0	3	23	48
			ΣΥΝΟΛΟ		58	46	25	42	171	49	38	4	6	97	268	51	104	16	30	201	469
			ΝΕΟΙ										ΕΝΗΛΙΚΕΣ					ΣΥΝ			
			ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑ		191					71%					155		77%		346	74%	
			ΠΛΕΙΟΝΟΤΗΤΑ		77					29%					46		23%		123	26%	
					268					100%					201		100%		469	100%	

Ο κύκλος δράσης 2015-2016 στους διαδικτυακούς ΔΕΝτόπους

Όπως αναφέρεται [στον ξεναγό των διαδικτυακών ΔΕΝτόπων](#):

Ένα ταξίδι στους διαδικτυακούς ΔΕΝτόπους δεν είναι γραμμικό! Διαμορφώνεται καθώς ο επισκέπτης ακολουθεί ένα μονοπάτι που εξαρτάται από την εκάστοτε αναζήτηση πληροφοριών. Έτσι, ένα απλό 'κλικ' (επιλογή) μπορεί να τον ταξιδέψει από σημείο σε σημείο, από χρονική στιγμή σε χρονική στιγμή της δράσης, από ηλικιακή ομάδα σε ηλικιακή ομάδα, από τους εμπυχωτές της δράσης και τις πολλαπλές αφηγήσεις που πλέκουν για τη δράση σε δημιουργική έκφραση των νέων που κατοικούν τα ΔΕΝ. Κάθε επίσκεψη μπορεί να προσφέρει μια διαφορετική εμπειρία. Απαιτητικό

για την αντίληψη ταξίδι, που μοιάζει περισσότερο με το πέταγμα ενός πουλιού παρά ενός επιβάτη τρένου. Ωστόσο και ζωντανό ταξίδι, που σκοπεύει τη συνδιαμόρφωση της πορείας, τον διάλογο με τον επισκέπτη και την εκάστοτε αναζήτησή του στον κόσμο των ΔΕΝ. Αυτός ο ταξιδιωτικός οδηγός δημιουργήθηκε για να προσφέρει μια χαρτογράφηση των διαδικτυακών ΔΕΝτόπων. Καλά ταξίδια και καλώς να ανταμώσουμε σ' έναν κόσμο που συνδιαμορφώνουμε καθώς ανοίγουμε μονοπάτια αναζήτησης ενός κόσμου όπου η δημιουργική συνύπαρξη δεν είναι όνειρο, αλλά πράξη καθημερινής συμβίωσης.

Όπως για κάθε προηγούμενο κύκλο - οι διαφοροποιημένες δράσεις του φετινού κύκλου των ΔΕΝ έβρισκαν τον χώρο παρουσίασής τους καθώς εξελισσόταν στους διαδικτυακούς ΔΕΝτόπους που βρίσκονται [στον ιστότοπο του Προγράμματος](#).

Αναλυτικά - οι αναρτήσεις 2015-2016 περιλαμβάνουν το εξής υλικό:

ΓΕΥΣΕΙΣ: Πολλαπλές αφηγήσεις

- [Νέοι ορίζοντες](#) (ΝΟΕ 2015)
- [Δ.Ε.Ν. ευχόμαστε \(ακόμα μια!\) καλή χρονιά!](#) (ΔΕΚ 2015)
- [Πολλαπλές αφηγήσεις αποτίμησης του κύκλου δράσης 2015-2016](#) (ΜΑΙ 2016)

ΓΕΥΣΕΙΣ: Δ.Ε.Ν. Ταξιδεύουμε!

- [Χτίζουμε μαζί το αύριο στα Παιδικά Χωριά SOS Θράκης](#) (ΔΡΑΣΗ 2: ΝΟΕ-ΔΕΚ 2015)
- [Ταξιδεύοντας...ανοίγουμε νέους ορίζοντες!](#) (ΔΡΑΣΗ 3: ΙΑΝ-ΦΕΒ 2016)

ΔΙΚΤΥΟ ΝΕΩΝ ΔΕΝ: Ομάδες παιδιών

Δράση 1: Ομάδα παιδιών προσχολικής ηλικίας στον ΔΕΝτόπο στην Κομοτηνή

- [Οι χορευτικές αγκαλίτσες & το χάρτινο φιλαράκι](#) (ΔΕΚ 2015)
- [Οι χορευτικές αγκαλίτσες & το χάρτινο φιλαράκι \(1η συν\)](#) (ΙΑΝ 2016)
- [Οι χορευτικές αγκαλίτσες & το χάρτινο φιλαράκι \(2η συν\)](#) (ΦΕΒ 2016)
- [Οι χορευτικές αγκαλίτσες & το χάρτινο φιλαράκι \(3η συν\)](#) (ΜΑΡ 2016)

Δράση 1: Ομάδα παιδιών στον ΔΕΝτόπο στην Κομοτηνή

- [Το μαγικό βιβλίο](#) (ΔΕΚ 2015)
- [Μαγεμένο παραμύθι](#) (ΙΑΝ 2016)
- [Τα νέα της ομάδας μας!](#) (ΦΕΒ 2016)
- [Το μαγεμένο παραμύθι...αλλιώς!](#) (ΜΑΡ 2016)

Δράση 1: Ομάδες παιδιών καλούν φίλους & οικογένεια

- [Δ.Ε.Ν. σας προσκαλούμε!](#) (ΑΠΡ 2016)
- [Γιορτάζοντας τη συνύπαρξη](#) (ΑΠΡ 2016)

Δράση 1: Ομάδα παιδιών στον ΔΕΝτόπο στην Ξάνθη

- [Τα δυνατά παιδιά](#) (ΔΕΚ 2015)
- [Το σύννεφο των ιδεών](#) (ΙΑΝ 2016)
- [Η αινιγματική ταυτότητα του Ζωγραφούλη Τικ-Τοκ](#) (ΦΕΒ 2016)
- [Μικρές κυρίες - μικροί κύριοι](#) (ΜΑΡ 2016)
- [Συνύπαρξη: μικρές κυρίες & μικροί κύριοι](#) (ΑΠΡ 2016)
- [Ανοίγοντας πόρτες & φτερά στην εκπαιδευτική κοινότητα](#) (ΔΡΑΣΗ 4: ΜΑΡ-ΑΠΡ 2016)

Δράση 1: Ομάδες παιδιών στους ΔΕΝτόπους στην Κομοτηνή & την Ξάνθη

- [Ομάδες παιδιών 2015-2016](#) (ΜΑΙ 2016)

ΔΙΚΤΥΟ ΝΕΩΝ ΔΕΝ: Ομάδες Προεφήβων

- [Μια ιστορία των ΔΕΝιτών](#) (ΔΡΑΣΗ 2: ΝΟΕ-ΔΕΚ 2015)
- [Χτίζουμε μαζί το αύριο στα Παιδικά Χωριά SOS: προετοιμάζουμε & αξιολογούμε τη δράση](#) (ΔΡΑΣΗ 2: ΝΟΕ-ΔΕΚ 2015)

ΔΙΚΤΥΟ ΝΕΩΝ ΔΕΝ: Ομάδες Εφήβων

- [Ταξιδεύοντας...ανοίγουμε νέους ορίζοντες: προετοιμαζόμαστε για το ταξίδι στο μέλλον](#) (ΔΡΑΣΗ 3: ΙΑΝ-ΦΕΒ 2016)
- [Ταξίδι στο μέλλον!](#) (ΔΡΑΣΗ 3: ΙΑΝ-ΦΕΒ 2016)
- [Ταξιδεύοντας...ανοίγουμε νέους ορίζοντες: αξιολογούμε & παρουσιάζουμε τη δράση](#) (ΔΡΑΣΗ 3: ΙΑΝ-ΦΕΒ 2016)
- [Δ.Ε.Ν. Εκπέμπουμε!](#) (ΔΡΑΣΗ 3: ΙΑΝ-ΦΕΒ 2016)